

Hillary Clinton bàn về Libya, Trung Quốc, Trung Đông và Barack Obama.

(Richard Stengel , phó trách b&# ph&#n biên t&#p c&#a T&#p chí TIME đã phỏng vấn Ngo&#i tr&#ng M&# Hilary Clinton hôm 19 tháng 10 năm 2011. T&#p chí TIME s&# ra ngày 27/10/2011 trích đăng n&#i dung chính c&#a cu&#c ph&#ng v&#n theo d&#ng ghi chép l&#i ghi âm phỏng vấn c&#a Richard Stengek. Nh&#ng ch&# in đ&#m là ph&#n câu h&#i c&#a TIME)
Ph&#m Anh Tu&#n d&#ch

Ng&#i tr&#ng M&# Hilary Clinton

Tờ p chí Time phỏng vấn Ngo&#i tr&#ng Hillary Clinton hôm 19-10-2011

Xin c&#m n&#n bà r&#t nhi&#u vì đã nh&#n l&#i tr&# l&#i phỏng vấn. Chúng ta hãy b&#t đ&#u v&#i chuy&#n công du v&#a r&#i c&#a bà (t&#i Libya , Oman , Afghanistan và Pakistan).

Vâng, xin m&#i.

Tôi nghĩ nh&#ng nh&#n xét c&#a bà về Libya là r&#t ph&#n kh&#i, l&#c quan. Có ph&#i đó là s&# l&#c quan v&# nh&#ng g&#i n&#&c M&# đã làm &# Libya, có ph&#i là bà l&#c quan b&#i vì đây là m&#t mô hình cho s&# tham gia c&#a n&#&c M&# trong t&#ng lai?

Th&# này v&#y, hãy đ&# tôi nh&#c l&#i m&#t chút về giai đo&#n tr&#&c đó đ&# đ&#t Libya trong m&#t hoàn c&#nh mà tôi nghĩ có th&# gi&#i đáp câu h&#i trên c&#a ông. M&#t ph&#n s&# m&#nh c&#a tôi là ph&#i gi&#i thích rõ v&#i các n&#&c r&#ng n&#&c M&# đang l&#y l&#i vai trò lãnh đ&#o th&# gi&#i. Khi b&#t đ&#u tr&# thành Ngo&#i tr&#ng tôi th&#y các n&#&c thân M&#, các đ&#ng minh, và các n&#&c trên kh&#p th&# gi&#i đ&#u đang có r&#t nhi&#u nh&#ng m&#i hoài nghi, r&#t nhi&#u nh&#ng lo ng&#i và s&# hãi. Và m&#t ph&#n nh&#ng g&#i tôi đã c&# g&#ng làm trên c&#&ng v&# Ngo&#i tr&#ng &#y là ph&#i tái kh&#ng đ&#nh vai trò lãnh đ&#o c&#a n&#&c M&#, song ph&#i th&#a nh&#n r&#ng trong nh&#ng đ&#u ki&#n c&#a th&# k&# XXI này thì n&#&c M&# ph&#i lãnh đ&#o theo cách khác ch&# không ph&#i theo cách n&#&c M&# đã t&#ng làm trong l&#ch s&#.

Và tho&#t đ&#u thì có l&# ng&#&i ta th&#y h&#i khó hi&#u khi th&#y m&#c tiêu c&#a tôi là kh&#ng đ&#nh vai trò lãnh đ&#o c&#a n&#&c M&# theo cách tôi t&#p trung vào nh&#ng giá tr&# quan tr&#ng nh&#t c&#a n&#&c M&#, t&#c là tôi s&# đ&#ng nh&#ng công c&# và ph&#ng pháp m&#i m&# v&# ngo&#i giao và phát tri&#n hi&#n đang

có hiáu lác, có thá đác gái là sá dáng sác mánh mát cách khéo léo, nhám xây dáng các mái liên minh và máng lái i liên kát bán váng hán. Và đây là mát trong nháng mác tiêu cáa tôi trong thái gian sau đó, trong mát cháng mác đáng ká, tôi đã làm thay đái cách thác làm ăn cáa nác Má và kát háp khéo léo hán nháng đòi hái vái vai trò lãnh đáo hián nay cáa nác Má vái cái cách thác chúng ta đang kháng đánh sác mánh cáa mình.

Nhá váy nghĩa là tôi đã đán châu Á trác tián, bái vì đó là vùng đát cáa cá hái, chá không chá là vùng đát cáa nháng mái đe đáa. Hián nhiên là gán mát tháp ká nay thì nháng mái đe đáa và nguy hiám đáu táp trung á đó, điáu này là có thá hiáu đác, và chúng ta không đác phép đá cho bá xao nháng khái điáu đó. Nháng chúng ta phái nhìn vào nháng cá hái á các nác trong khu vác đó, nhát là nháng cá hái cho vai trò lãnh đáo cáa nác Má, nháng cá hái phát trián kinh tá v.v. và chúng ta phái có cách nghĩ khác vá cách chúng ta lãnh đáo.

Nhá váy là nháng mác tiêu nói trên đã đáa tôi đán vái Mùa Xuân á Ráp, đán vái cuác Thác tán h á Ráp. Libya cho nác Má mát cá hái đá cháng minh thá nào là thác sá táp háp mát sá cam kát mánh má do Hoa Ká đán đáu, thá nào là thác sá tin táng vào sá cam kát đó nháng mà phái là sá cam kát báng sá tham gia trán ván cáa cá nháng đáng minh mái má náa chá không chá nháng đáng minh quen thuác cáa nác Má. Và phái kiên nhán xây dáng sá cam kát đó, nhá điáu chúng ta đã làm đác, tôi nghĩ đó là điáu đã cáng cá vá thác cáa nác Má. Nhá ngày hôm qua ông đã cháng kián đáy, ngái i Libya hoàn toàn không còn nghi ngá vái chúng ta có mát á đó là vì há và chúng ta đã đám báo vai trò lãnh đáo mà há cán đán trong cuác đáu tranh vì tá do.

Hãy nhìn cái cách chúng ta xá lý Mùa Xuân á Ráp, chúng đang cá gáng gây ánh háng tái vác cai quán đát nác Libya, vái sá hoàn toàn tháa nhán ráng há tá chá trong công vác quán lý đát nác cáa há và chúng ta không kiám soát há. Có vô sá nháng sá kián xáy ra mà không thá láng trác đác, song chúng ta muán lãnh đáo báng nháng giá trá và nháng lái ích cáa nác Má, bát cháp tình hình sá đián bián theo con đáng nào trong tháp niên sáp tái, theo cách ngái i dân Libya sá hiáu đác ráng nác Má luôn đáng vá pháa cáa dân chá, cáa pháp trá, đáng vá pháa cáa cá hái kinh tá, đáng vá pháa cáa các quyán dành cho tát cá mái ngái, đác biát là phá ná. Và tôi hy váng ráng điáu này sá là mát liáu thuác giái đác hiáu nghiám cho nháng tiáng nói xuát phát tá chá nghĩa đánh mánh hoác xuát phát tá chá nghĩa các đoan quá khích...

Và báng câu trá lái, nác Má đã làm đác rát nhiáu điáu, đáu tiên là á Ai Cáp và Tunisia và tát nhiên là á Libya, mái nái theo cách khác nhau tùy thuác vào tình hình cá thác cáa mái nác, nháng tôi tin ráng chúng ta đã xây dáng đác mát mô hình tát vá cách nác Má muán giúp đá các nác khác trong khi ván tháa nhán nháng giái hán chúng ta có thá sá đát đác.

Chúng ta có cán đán mát cách đián đát mái vá vai trò lãnh đáo cáa nác Má? Bái vì sau sá can thiáp vào Libya thì Táng tháng đã bá chá trích tá mát sá ngái i thuác Đáng Cáng hòa, ráng Táng tháng đã lãnh đáo tá pháa sau, đá dùng cách nói cáa nháng ngái i chá trích. Chúng ta đã quá quen vái cách nói ráng nác Má là nhát. Chúng ta có cán mát cách nói khác nào đó đá nói vá chuyán này?

Tôi nghĩ đây là mát câu hái thú vá. Dĩ nhiên tôi phán đái cá sá láp luán nói trên, bái vì tôi nghĩ là nác Má hoàn toàn đóng vai trò lãnh đáo á tuyán đáu. Náu không có nác Má thì làm gì có nháng nghá quyát cáa Hái đáng Báo an Liên Hiáp Quác. Náu không có nác Má thì làm gì có sá can thiáp quán sá mánh má đá góp phán hoàn tát mái vác. Náu không có nác Má thì tôi nghĩ mái chuyán đã đián ra theo cách khác chá không phái nhá bây giá. Nháng tôi cũng tin ráng chúng ta sá còn mánh hán náa náu cháng tá rángh mách ráng nác Má không chá ván đang giá

vai trò lãnh đ o mà n c M còn thuy t ph c đ c nhân dân đi theo.

Đúng v y.

Tôi nghĩ m t trong nh ng câu h i l n tôi ch c ch n đã đ i m t khi b t đ u làm Ngo i tr ng y là: đ c, n c M đã s n sàng gi vai trò lãnh đ o, v y các n c khác đã chu n b s n sàng cùng n c M tìm ki m b t k m t ch ng trình ngh s nào hay ch a? Đã có r t nhi u s đ v trong các m i quan h c a chúng ta và đã x y ra m t xu h ng là có n c đã thu mình l i ho c gi cho là n c M ch c ch n s không gi tr n v n cam k t đầu, ch a nói gì t i ng i ta còn cho là n c M đang giành gi t vai trò lãnh đ o. Cu c kh ng ho ng kinh t đã khi n cho r t nhi u ng i t h i li u n c M có y l i đ c vai trò lãnh đ o c a mình hay không.

Tôi nghĩ ông đã dùng cách nói r t khéo khi đ t câu h i trên, nh ng tôi cho đây m i là đi m chính y u: ngày hôm nay chúng ta đang s ng trong m t th gi i đa c c đ c liên k t nhi u h n tr c đây r t nhi u. V y mà v n còn có nh ng ng i ph nh n đi u này và không ch u th a nh n th c t , nh ng tôi không n m trong s đó. Quan đi m c a tôi là n u mu n làm lãnh đ o thì ph i đánh giá th n tr ng xem nhân dân đang ch nào và nhân dân mu n đi t i đâu. Và n u đi u đó trùng v i đi u chúng ta tin t ng, th thì t t quá; chúng ta có th đi theo h ng đó và đ a nhân dân đi cùng. N u nhân dân tránh xa chúng ta, n u nhân dân l a ch n m t con đ ng khác, khi y chúng ta bu c ph i dùng m i ph ng ti n đ thuy t ph c r ng con đ ng chúng ta mu n đi cũng là con đ ng vì l i ích c a nhân dân. N c M đã làm đ c r t nhi u đi u nh v y trong hai năm r i qua.

Bà cũng có th ph nh n c s l p lu n mà tôi s p nói ra sau đây. Nh ng bà th ng xuyên nói v nh ng gi i h n c a s c m nh M – k t bài di n văn c a bà t i Wellesley r i khi bà tr thành Ngo i tr ng – v y s c m nh M hi n nay có gi i h n trên nh ng ph ng di n nào so v i th i k bà còn làm m t Th ng nghĩ sĩ, so v i th i bà là đ nh t phu nhân, th m chí t cái th i xa h n n a khi bà còn Wellesley?

Chà, tôi nghĩ theo đ nh nghĩa thì s c m nh nào cũng có gi i h n c a nó. Tôi không nghĩ trên đ i này có đi u gì nh là s c m nh tuy t đ i; và nh ng ai đ nh dùng s c m nh ki u đó và lãnh đ o b ng s c m nh ki u đó, nh Gaddafi ch ng h n, thì rút c c s th y r ng đó ch là m t th s c m nh r m đ c dùng đ l a b p ng i khác (Potemkin village). Còn n c M thì nh ng gi i h n c a s c m nh bao gi cũng liên quan đ n ngân sách. Gi đây nh ng ng i ki u nh Gaddafi có l đang ngày càng tr n c ng r n h n so v i tr c đây, vì th chúng ta ph i khéo léo h n. N c M không th làm theo ki u K ho ch Marshall tr c đây (ch ng trình vi n tr c a M nh m tái thi t châu Âu sau Th chi n II), nh v y thì b ng cách nào chúng ta nh m t i đi u gì là quan tr ng đ i v i nhân dân? Ngày hôm qua i Libya tôi đã nghe đi nghe l i câu nói này: hãy giúp chúng tôi chăm sóc v t th ng; đó là m t cách đ giúp chúng tôi ch a lành v t th ng c a dân t c. T i sao chúng ta không nh m t i đi u đó và tri n khai nh ng ngu n l c theo nh ng cách th c đ m l i k t qu ?

Chúng ta hi n đang b h n ch trong b i c nh đ a chi n l c b i vì có nh ng n c khác đang n i lên. Đó là m t th c t l ch s . Đi u này đã t ng x y ra trong nh ng th i đi m khác nhau trong l ch s . Nh ng dù x y ra theo cách nào đi n a thì tôi cũng không coi đó là m t s gi i h n s c m nh c a n c M . Tôi coi đó nh là m t thách th c cho vi c cách nào chúng ta s đ ng s c m nh t t h n đ thúc đ y an ninh, nh ng l i ích và nh ng giá tr M .

Nh v y là chúng ta không th dùng m t cây đu a th n ra l nh cho Trung Qu c hay Brazil ho c

Đn Đr ng “Ngng tăng trng đi, hãy chm dt dùng kinh t đ khng đnh s c mnh trong nn kinh t toàn c”. Điu đó th t lb ch. Và tôi cũng cha tng th y có bt k quc gia nào tng tuân ln nh nnc M. Nnc M bao gi cũng lãnh đ o bng nhng giá tr M và bng quan ni m rng, khác v i h u h t nhng quc gia đóng vai trò đn đ u khác trong lch s th gi i, nnc M không đi ra ngoài đ xây đng m t đ ch, nnc M không đi ra ngoài đ áp đ t m t ý th c h lên nhng ai không mong mu n. Ch là do ngu nhiên mà nnc M đã có ni m tin rng nnc M đ i đ n cho s n y n tr n v n ti m năng c a con ngu i và vì th nnc M mong mu n dùng mình làm ví d mình h a đ các nnc noi theo, nnc M mu n ng h điu đó và nnc M mu n đ n đ u đ đi t i điu đó.

V y có ph i bao gi chúng ta cũng g p ph i nhng s câu thúc? Có ch, dĩ nhiên là v y, chúng ta luôn luôn g p ph i nhng s câu thúc. S câu thúc luôn thay đ i theo th i gian và điu này đòi h i chúng ta gi vai trò lãnh đ o sao cho luôn duy trì s suy nghĩ v ngày mai. Cách nào đ nnc M đ a nhng l i ích và nhu c u c a mình vào trong tng lai? M i quan tâm u tiên t i tng lai s ph i là, nnc M ph i là ai, và m i đ d a ln nh t đ i v i chúng ta nh là m t qu c gia y là chúng ta bt đ u r t r và ngo nh nhìn v quá kh và th là chúng ta bt đ u hoài nghi chính mình và th m chí chúng ta còn hoài nghi b n thân mình nhi u h n là ni m tin c y còn sót l i c a nhng quc gia khác dành cho chúng ta. Và tôi nghĩ rng b i vì tôi đã quá nhi m đ m cái ý th c v ch nghĩa bi t l M (American exceptionalism) và ni m tin rng chúng ta đ c c yêu c u đ gi vai trò lãnh đ o, cho nên nhi m v c a chúng ta là tìm ra cách nào nnc M t đ t mình vào v trí hi u qu nh t t i nhng th i k khác nhau tr c nhng m i đ d a và nhng c h i khác nhau.

Bà v a nói rng chúng ta đang b c vào th i k nnc M ph i có s tham gia, và tham gia v i nhng điu ki n – đng th i v t ra kh i quan ni m v nhng s gi i h n c a s c mnh M, nhng đng nh đang xu t hi n m t m i quan h m i m gi a các công dân, điu này là do truy n thông xã h i, do công ngh truy n thông – cho nên tôi nghĩ là có nhng m i quan h m i m gi a các chính ph, gi a các công dân và gi a chính ph v i công dân. Li u đây có ph i là điu tích c c r r t dành cho nnc M? Và n u đúng v y thì là t i sao? Và cách nào đ nnc M khai thác đ c điu đó?

Tôi nghĩ đó là m t điu tích c c dành cho chúng ta. M t trong nhng m c tiêu c a tôi khi nh m ch c Ngo i trng là đ a ngo i giao ra kh i nhng th đ o, ra kh i nhng văn phòng bàn gi y c a Chính ph, đ a ngo i giao t i nhng phng ti n truy n thông, t i nhng đng ph c a các quc gia. Nh v y là ngay t đ u tháng 2 năm 2009 tôi đã c g ng k t h p ngo i giao g p g c p Chính ph mang tính bt bu c, t c là xây đng nhng c ch đ chúng ta đ y m nh s tham gia gi a các Chính ph, v i ngo i giao nhân dân-v i-nhân dân. Do truy n thông xã h i, do s ph bi n c a công ngh truy n thông k h p n i n i hi n nay cho nên không có ngu i lãnh đ o nào gi đây có th ph t l nhân dân c a mình đ c n a.

Đúng v y.

Bây gi không còn ch cho nhng nhà lãnh đ o đ c đoán, đ c tài nh tr c kia n a. Lãnh đ o ngày nay bt bu c ph i ý th c đ c nhng gì đang sôi s c b n d i. Vì th tôi cho rng ngo i giao gi đây là s k t h p c a t -trên-xu ng-d i v i t -d i-lên-trên, b i vì n u nhân dân có m t c m nghĩ t t ho c m t cách hi u đúng v chúng ta là ai v i t cách nhng ngu i M, thì điu đó s gây nh h ng t i v i c điu gì m t nhà lãnh đ o có khuynh h ng thiên v h p tác

vì chúng ta có thể sẽ làm và đang thì nó còn phát đi một thông điệp thì nếu ai không có khuynh hướng hợp tác với chúng ta.

Chúng tôi, chúng tôi đã bắt đầu ngoại giao như thế này: chúng tôi tiếp xúc với các tòa nhà chính và chúng tôi có những cuộc phỏng vấn trực tiếp những công nhân và chúng tôi tiếp xúc rất nhiều với nhân dân và cho họ câu hỏi để cho chúng tôi. Tôi đã làm ngoại giao theo cách như vậy dựa trên cơ sở những sự liên hệ thăm dò ý kiến cho thấy họ rất nhiệt tình khu vực trên thế giới, châu Á chúng tôi, họ ra cho biết nhiệt tình với những gì nước Mỹ đã làm cái thì tôi còn đang trở nên thành, đây là để chúng ta chia sẻ thành thông điệp thì những khu vực riêng trên thế giới trong tám năm qua.

Một khác tôi không đưa ra một sự đánh giá hoặc chỉ trích nào. Vấn đề chính là mọi sự diễn ra như trong thế giới, không làm gì có sự phân loại nước Mỹ là ai, nước Mỹ là gì. Và chính để tranh cãi của Barack Obama và tôi đã thấy sự thu hút sự chú ý của người dân các nước, và sau đó vì Obama đã có một tin tức to lớn thì những người trẻ tuổi. Vì thế khi tôi bắt đầu công du thì chúng tôi đã thấy có rất nhiều sự tò mò bởi vì nói thật là chúng tôi rất lo ngại trước sự liên hệ thăm dò để luận cho thấy người dân không phải là có thái độ tiêu cực đối với nước Mỹ mà là có thái độ lãnh đạo mới với nước Mỹ.

Sau với khủng bố 11/9, chúng ta đã đóng cửa hàng không công visa, chúng ta đã gây rất nhiều khó khăn cho sinh viên khắp nơi thì họ các trường thì Mỹ. Và các quốc gia khác đã bắt đầu để ý cho rằng do Mỹ để lại. Sinh viên bắt đầu từ Australia hoặc Trung Quốc hoặc những nước khác. Và như vậy là sự hiểu biết quen thuộc, những sự trao đổi là cái đã từng là để hiểu phân biệt quá lâu nay các mối bang giao của nước Mỹ, đã thấy sự biến đổi.

Cho nên tôi nghĩ là cái quan niệm cho rằng chúng ta phải truy cập thông tin tiếp thì người dân nghĩ đây là một để đã để để nhúng. Và khi tôi bắt đầu làm một công trình nghiên cứu trước nay nước Mỹ của bao giờ làm với ngoại giao và phát triển, để có cái tên là Quadrennial Diplomacy and Development Review – QDDR (Nghiên cứu định kỳ 4 năm một lần về Ngoại giao và Phát triển), thì nghiên cứu đó đã tiếp trung rất nhiều vào cách thế chúng ta làm ngoại giao theo cách khác như thế nào, cách chúng ta sẽ đang những tin truy cập thông tin xã hội như thế nào.

Khi tôi bắt đầu vào Bộ Ngoại giao thì chúng tôi thậm chí còn chia sẻ đang đến thời BlackBerry rất rồi. Chúng tôi lúc đó vẫn chia sẻ đang những công cụ truy cập thông tin của thế kỷ XXI. Một trong những lý do là người ta còn chia sẻ để để để chúng có an toàn hay không, để để để. Những thế giới là chúng tôi đã bắt đầu để để để thông điệp trên Twitter và Facebook và tất cả những công cụ có thể mà xa khác. Và chúng tôi đã bắt đầu nói với các nhân viên ngoại giao, để để để là những người trẻ tuổi: “Nào, hãy ra ngoài và chuyển trò.” Vì với 11/9 nên chúng ta đã thu mình lại. Các sự quán của Mỹ là những pháo đài. Chúng ta không có những Góc của Mỹ và những trung tâm mà chúng ta từng có rất nhiều để để để dân có thể vào đó và tìm hiểu với nước Mỹ.

Do đó chúng tôi đã nói là chúng ta phải làm theo cách khác. Người dân đang đi về đâu? Vì thế chúng tôi đã thành lập một Trung tâm Mỹ tại khu mua sắm lớn nhất tại Jakarta. Và thời điểm thì người dân đã nói “Ồi, Chúa ơi. Thế này nghĩa là sao?” Vậy đây, để để để này nghĩa là chúng tôi đang đưa thông điệp của nước Mỹ thì những người người dân đang thế giới sống và làm việc.

Bà có nêu rằng bản thân bà là một người theo chủ nghĩa biệt lập Mỹ. Thế nhưng bà có phải là một người theo chủ nghĩa biệt lập Mỹ theo cách như bà không? Và cách của ông ấy là sao – có phải là hiểu theo cách khác với cách của bà, và ông ấy dùng cách nào để chúng ta với nước ngoài?

Chà, tôi nghĩ là Táng tháng háu nhá theo đánh nghĩa thì là mát ngái theo chá nghĩa biát lá Má. Ông áy là ví dá cáa chá nghĩa biát lá Má. Nháng tôi nghĩ là ông áy còn điáu hành đát náng báng niám tin đó (niám tin náng Má là cái gì đó đác biát, biát lá). Ông áy rát tôn tráng quan đám cáa nhân dân các náng khác và nháng giá trá văn hóa và lách sá riêng cáa há, điáu này tôi cho là háp lý bái vì chúng ta làm viác vái nhân dân cáa đát náng, chúng ta cán biát há táu tái và không chá đán thuán kháng đánh vá thá cáa riêng mình. Và tôi nghĩ ráng điáu cuán hút ngái dân á các náng khác vá viác ông áy đác báu làm Táng tháng nám á chá há hiáu ráng điáu đó chá có thá xáy ra á náng Má.

Chúng ta không cán phái đi kháp nái đeo mát tám bián lán có dòng chá, cháng hán, “Tôi là mát ngái theo chá nghĩa biát lá Má”. Chúng ta chá đán thuán thá hián nó ra và thá là xong – có thá gái đó là pháng tián gái thông đáp. Và tôi bá án táng mánh trong nháng chuyán công du đáu tiên, mát trong nháng câu hái phá bián nhát mà ngái ta tháng hái tôi, nhát là cá táa trá tuái á các tráng đái hác và á nháng môi tráng khác, là thá này: Bà làm viác nhá thá nào vái Táng tháng Obama? Bà táng là đái thá cáa ông áy khi ván đáng tranh cá. Bái vì ngay cá nháng náng dân chá, thám chí ngay cá nháng ngái mà chúng ta coi là đã hoàn toàn tráng thành, thì ván tán tái mát suy nghĩ cho ráng sá là điáu hoàn toàn kác cá khi hai đái thá chính trá rút các lái làm viác cùng nhau. Nhá váy đó cũng là mát thông đáp tinh tá nháng quan tráng vá chá nghĩa biát lá Má.

Và bao giá tôi cũng trá lái thá này: Đáng nhá các bán nghĩ, chúng tôi đã tranh cá cháng lái nhau rát quyát liát. Ông áy đã cá gáng đánh bái tôi, tôi thì cá gáng đánh bái ông áy. Nháng ông áy chỉán tháng, rái sau đó ông áy đã đáng há tôi làm viác cho ông áy. Và tôi đã đáng ý bái vì cá hai chúng tôi đáu yêu đát náng cáa chúng tôi. Nhá váy là tôi nghĩ ráng cái thông đáp đó đã gây ra tác đáng cáng háng á rát nhiáu ngái dân, và mát lán náa tôi muán nhán mánh đác biát tái nháng ngái trá tuái.

Náu bà nhìn lái nháng gì đang xáy ra á Ai Cáp hián nay thì tháy ngái dân bình tháng coi đó nhá là mát cuác cách máng ngát ngàá và nhá nháng. Giá đây ngái dân nhìn vào Ai Cáp rái nói, chà, há đang chuyán tá mát chính phá quân sá sang mát chính phá khác. Giá đá bà phái kát luán vá Mùa Xuân á Ráp, không chá tái Ai Cáp mà còn nháng nái khác náa, thì bà nhìn nhán sá kián á đó nhá thá nào? Bà có coi đó nhá là mát sá đái thay lách sá cáa toàn thá giái?

Tôi hoàn toàn coi đó là mát sá đái thay lách sá toàn thá giái. Tôi nghĩ ráng đó là mát sá kián có thá làm đái thay lách sá. Tôi phán nào là ngái – hoác chá cán ít nhát tôi không thá nói ráng tôi đã đá đoán đác điáu đó, song vì đã làm viác trong lĩnh vác này trong nhiáu năm, cho nên tôi đã đá đoán là nháng gì đã xáy ra là không thá cáng lái. Hái đáu tháng 1 tôi đã có bài đián ván tái Doha trong đó tôi đã nói ráng cát đái chân đang đách chuyán, ráng trên thác tá thì các thiát chá chá sá sáp đá. Lúc đó ngái ta đã nói, á, bà thát là tiên tri. Nháng đó không phái là tôi có khá năng tiên tri. Đó là nháng gì đã xáy ra sau vá ngái bán hoa quá ngái Tunisie.

Điáu đó phán ánh sá tháa nhán ráng trong thái đái mái cáa sá tham gia, trong thái đái mái cáa a tính minh bách và truyán thông tác thái thì các nhà lãnh đáo sá chá cán ngày càng khó mà lãnh đáo đác đoán theo nháng cách thác tháng tháy nhá tráng đáy.

Váy mà trên thá giái ván còn rát nhiáu nháng nhà lãnh đáo ván còn bá tát háu, và chá cán sá còn lâu náa thì điáu này mái thay đái, cho nên tôi nghĩ ráng chúng ta không nên quá háng phán và ká váng mát sá đái thay ká điáu nào đó trong ngày mát ngày hai. Theo quan đám cáa tôi thì các xu háng ngá lách sá không trián đián theo cách nhá váy.

Cho nên tôi không biết đích xác phải kể chuyện nào. Phần lớn điều này phụ thuộc vào liệu các lực lượng đã đem lại kết quả ban đầu tại Tunisia, tại Egypt, có đủ sức để tiếp tục làm việc và tìm ra cách để biến những khát vọng của họ thành những hành động hay không.

Điều này đúng với mọi cuộc cách mạng hoặc một trào lưu lớn. Bởi vì thường xảy ra điều là những nhà cách mạng, có thể nói như vậy, những người trên quảng trường Tahrir, họ đã mở cánh cửa, song họ không phải là những người thực sự có chuyên môn hoặc phương pháp làm việc, bước phải tiếp tục để tiến động những lợi ích của những gì xảy ra tiếp theo. Các lực lượng đóng vai trò tiếp tục – dù là quân đội hay các nhóm Hồi giáo đã tiến tới như là thế lực trong xã hội, đều đang ở vị thế tiến hơn để tiến động cộng hội.

Vì thế tôi nghĩ rằng sẽ có rất nhiều sự nhân nhượng trong những năm tiếp để cho những thành công hôm nay sẽ tiếp tục được phát triển sau đó. Những tôi tin rằng với căn bản thì các lực lượng của thế do, các lực lượng của xã hội mới, đều rất mạnh. Cách nào để họ triển khai thành các hành động là điều tôi đang quan sát với nhiều lo lắng. Và vì thế lợi càng là lý do để chúng ta không chờ đợi tiếp tục cách chính trị mà còn cần tiếp tục cách kinh tế nữa – bởi vì tôi là một người vô cùng tin rằng tiếp tục tiếp trung tâm là tiếp tục của dân chủ. Nhân dân phải cảm thấy họ đang ngày càng khấm khá lên thì họ mới chấp nhận các luật của trò chơi, có thể nói như vậy, tiếp là họ chịu để cho các nhà lãnh đạo để tiếp tục thực sự cai trị họ. Chúng ta (người Mỹ) được may mắn những điều đó tiếp bao lâu nay và chúng ta không thể đánh mất nó.

Những quốc gia khác thì sẽ biết bình động kinh tế, của cải nằm trong tay một số ít, thì tiếp tục những điều đó để tiếp phải tiếp thay đổi, không phải chờ đợi vì giờ đây người dân được bầu cử và thành lập các đảng phái chính trị, mà còn là cách nào để mở cửa nền kinh tế và làm cho ngày càng có nhiều người hơn được hưởng sự thịnh vượng.

Cho nên là có rất nhiều việc phải làm cùng một lúc. Và tôi nghĩ rằng rất nhiều người tôi đã gặp trong năm qua nhất là tại Tunisia và Ai Cập thì đều hiểu được họ muốn đi tới đâu, song họ vẫn còn chưa thực sự biết được cách nào để tiếp tục con đường sẽ đưa họ tới chỗ đó. Rất nhiều cuộc cách mạng hội tháng 5 đã biết đều trong niềm hy vọng lớn. Niềm hy vọng sau đó đã bị tiêu tan bởi thực tế của nền chính trị được thực thi dưới hình thức này hay hình thức khác khắp nơi. Và chúng tôi đã cố gắng rất nhiều để làm cho người dân ở những nơi như Ai Cập hiểu rằng chính trị không phải là một tiếp tục bị bỏ quên, rằng không thể đi tiếp biểu tình tiếp phát tiếp chính quyền, rằng một nền dân chủ bao giờ cũng đòi hỏi sẽ xây dựng những thiết chế dân chủ. Và người dân vẫn còn chưa thực sự cảm thấy thoải mái khi nghe nói tiếp điều đó.

Như vậy là chúng ta đang làm hết sức mình để cung cấp những ví dụ và cung cấp sự hỗ trợ phi đảng phái. Chúng ta không để tiếp tục vào bất cứ ai hoặc chế độ lợi bất cứ ai. Chúng ta chỉ đơn thuần cố gắng để mở rộng những người dân hiểu được phải làm điều gì để đi đến nơi mà họ tin rằng họ đang cố gắng để đến.

Tôi nghĩ một số nhân vật chủ chốt của cuộc Chiếm đóng Phố Wall giờ đây đang đánh giá (nghe không rõ)... phải được truy n bá trên toàn thế giới, sẽ tìm thấy sự an ủi trong điều bà đang nói. Có phải cần thiết đã làm động thổ m quý n...? Bà có theo dõi chút nào tình hình không?

Tôi chỉ theo dõi tin tức thôi. Ý tôi muốn nói là, tôi không thể giờ với biết hết những gì những người chiếm đóng Phố Wall đang chờ đợi tiếp tục bởi họ thực sự không có một chương trình nghị sự. Những trường hợp khi có cuộc chiếm đóng Phố Wall thì tôi đã nghĩ rằng đảng Tea Party cũng có đảng của nó và cũng có giờ những những người đang chiếm đóng Phố Wall hiện nay. Và tôi biết đảng Tea Party không thích nghe điều tôi vừa nói, những rất nhiều người của đảng Tea Party đã thực

s khó ch u v các kho n c u tr tài chính c a Chính ph . H nghĩ, Th quái nào mà Chính ph i c u tr nhng ngân hàng khng l và đng th i đ h tch thu nhà th n ng i hàng xóm c a tôi? Ý tôi mu n nói là ng i dân th y s c u tr tài chính c a Chính ph là vô lý. Và tôi nghĩ r ng câu h i nói trên là công bng.

R t nh u nhng ng i chi m đóng Ph Wall là t cùng m t thành ph n, nghĩa là s không có s nhân r ng. Cha tôi là ng i theo Đng Cng hòa, tng là m t ch doanh nghi p nh . Ý tôi nói là th c s là nh . Cha tôi thng xuyên ch có m t ho c hai ng i làm; h u nh ch là m tôi, các anh trai tôi và tôi. Ông y theo quan đi m ph n nào gi ng quan đi m ki u Jefferson r ng chúng ta nên th n tr ng v i nhng cái gì "to", b i vì quan liêu cng k nh quá s khi n chúng ta không còn gi đ c cái làm nên đi u đ c bi t n c M .

Và đ n bây gi tôi v n luôn suy nghĩ v quan đi m c a cha tôi, b i vì chuy n c a cha tôi đã x y ra r t lâu r i song nó v n có liên h v i c s ki n đng Tea Party l n s ki n Chi m đóng Ph Wall. H m chút, chúng ta s có s ph n ng l i, đng hng quá nhi u h n ng i khác. Cái chính ph i hi u qu , đng lãng phí ti n, và đng có đ nhng ông l n cu m ti n mang đi ch khác. Đó là cái tâm tr ng c a cha tôi.

Nhân nói t i cái to, hãy nói m t chút v Trung Qu c.

Xin m i.

G n đây bà nói nh u v châu Á, theo cách bà đã đ a ngo i giao M t i s c m nh khéo léo và m m m ng h n, đng nh Trung Qu c l i đang áp đng s c m nh ki u cũ nhng l i hi u qu theo cách mà n c M đã tng làm song gi đây không th ti p t c làm theo cách đó đ c n a. Bà có th y đi u đó – đó là đi u mà chúng ta có th nói mãi không h t. Rõ ràng là Trung Qu c đang c nh tranh v i M , nhng đó là s c nh tranh gì m i đ c ch – bà th y gì t tng lai c a s c m nh Trung Qu c, trên phng di n kh năng đi u hành đ t n c c a h và [h đang tr thành] bá quy n gi ng nh n c M tng là?

Chà, tôi nghĩ r ng đi u quan tr ng là chúng ta đã chuy n tr ng tâm t i châu Á. Và tôi mu n nh n m nh l i r ng không ph i là n c M đang b qua nhng r i ro và m i nguy hi m v n ti p t c t n t i Nam Á, Trung Đông, Bc Phi v.v., song gi đây chúng ta ph i quay tr l i v i c h i kinh doanh. Chúng ta ph i tìm ki m nhng cách th c đ n c M có th m r ng s hi n di n v kinh t , gây nh hng, và hp tác v i Trung Qu c. M c tiêu c a tôi ph n nào là đ a Hoa K hòa nh p vào cái k t c u đang t n t i s n n khu v c châu Á.

Tôi hi u.

Và r t nh u ng i M đang th c s bác b đi u này. Khi tôi t i Indonesia h i tháng 2 năm 2009 và nói r ng chúng tôi s ký m t Hi p c h u ng và hp tác và tham gia vào ASEAN thì m i ng i đ u cho là chuy n hoàn toàn b a. Có s ph n khích i châu Á, đ i v i nhng ng i đ cao giá tr c a các thi t ch c a h thì đây là s chng t r ng M tôn tr ng n c h . Còn đ i v i nhng ai mu n tin ch c Hoa K là m t cng qu c có m t thng tr c Thái Bình Dng đ giúp t o th cân bng v i Trung Qu c thì tuyên b c a tôi là m t s th phào nh nhm. R i sau đó là h i ngh Thng đnh Đông Á. Chúng tôi mu n t ch c m t h i ngh thng đnh ASEAN-HOA K . T T C đ u có m t, chúng tôi đã làm đ c r t nh u đi u i châu Á, và c Tng th ng và tôi đ u coi châu Á là m t u tiên th c s .

Nếu chúng ta nhìn vào Trung Quốc, nhìn vào những gì họ đang làm trong khoảng thời gian vừa qua thì chúng ta sẽ thấy là họ sẽ đang rất nhiều quốc gia mới mà mới đây.

Đúng vậy.

Nếu chúng ta coi các quốc gia mới là các quốc gia ngoại giao và các quốc gia kinh tế, khi này các quốc gia mới rất nhiều quốc gia trong việc truy cập vào các khu vực, tạo ra đầu tư, xây dựng những gì mà các quốc gia cũ, làm việc để xây dựng các mối quan hệ mới thay đổi mối liên hệ cũ hoặc sẽ nghi ngờ nhau. Và điều này không chỉ ở châu Á. Ý tôi muốn nói là Trung Quốc đã đưa các quốc gia mới tới châu Phi, châu Mỹ Latinh, họ làm những gì để giúp họ tiến bộ. Vậy là họ đang hoàn toàn có quyền làm như vậy. Tôi tin vào một thế giới kinh tế toàn cầu, như vậy là nếu như Trung Quốc muốn tham gia vào đó và cần tranh giành ngành khai khoáng chúng ta, thì họ hoàn toàn có quyền làm điều đó. Nhưng tôi hoàn toàn không tin chúng ta nên những gì họ, chúng ta cũng cần cần tranh giành và họ sẽ những gì của quyền lợi của mình. Như vậy là dù tham gia vào những gì của họ mà họ không đưa ra là điều này và quan trọng, điều này và thiên tài là điều này và rất nhiều trên thế giới và khu vực đó thì những cái đó có rất nhiều điều để nói và chúng ta sẽ bỏ đi một cái gì đó mà họ không có một cái gì đó để nói ra câu chuyện.

Đúng thế thì chúng ta đưa ra một – đây chúng ta phải đưa ra một cái gì đó kín – rằng Trung Quốc đang gia tăng tài sản quân sự. Vâng, đó là điều mà một số người làm như họ có những nguỵ nặc, mà Trung Quốc thì đang có. Bởi phần của chúng tôi là phải đưa ra một cái gì đó rằng chúng ta có một cái gì đó mà mình của chúng ta theo hình thức, chúng ta như Philippines, Nhật Bản, Thái Lan, bởi vì chúng ta có mối quan hệ chặt chẽ, chúng ta như Australia, và trên khắp châu Á thì chúng ta có những điều rất quan trọng.

Và như vậy khi Trung Quốc bắt đầu lên gân, và tôi nghĩ họ lên gân một phần là vì họ muốn khẳng định do cái thế giới kinh tế hiện nay của họ, thì lúc này chúng ta không thể tham gia theo cách như trước đây. Tôi nghĩ là thế giới lại đang đòi hỏi chúng ta phải tham gia theo cách khác. Có rất nhiều hoạt động đang xảy ra ở biên giới Hoa Nam [tức Biển Đông], có rất nhiều điều đang xảy ra liên quan đến việc Trung Quốc đang thế khẳng định mình, Trung Quốc đang có những thái độ ngăn cản các quốc gia thăm dò dầu mỏ, và nhiều chuyện khác nữa theo hướng đó. Cho nên tôi có quan điểm rõ ràng là Mỹ phải tuyên bố từ do hàng hải là một quyền quốc tế. Có những pháp luật pháp luật quy định tranh chấp và lãnh thổ, vì thế chúng ta không nên đưa ra một phe nào. Tôi sẽ không nói hòn đảo này là thuộc về Indonesia còn hòn đảo kia thuộc về Trung Quốc đó không phải là vai trò của Hoa Kỳ. Nhưng chúng ta sẽ khẳng định rõ ràng nguyên tắc của pháp luật và giới pháp luật quy định về điều đó đưa vào pháp luật.

Và điều này đến từ tôi thì một vấn đề rằng họ là một phần của những gì chúng ta phải làm cho thế kỷ XXI, này là phải tạo ra một khung khổ mới đưa vào những nguyên tắc. Những gì tạo ra có nhiều quốc gia thế kỷ XX, những gì của chúng ta đã thế giới đem lại lợi ích cho chúng ta song tôi nghĩ cũng đã đem lại lợi ích cho phần còn lại của thế giới, hiện đang chúng ta có những điều mà hao mòn và hoàn toàn không phải ánh sáng của những điều bên ngoài mà. Vì thế chúng ta cần một cách tiếp cận đưa vào nguyên tắc để giới quy định những vấn đề kinh tế và tranh cãi chính trị. Tôi nghĩ đó là sẽ thế giới đưa ra trên nguyên tắc; chúng ta phải có một bộ nguyên tắc để mọi người tuân thủ và họ sẽ tuân thủ vì điều đó bởi vì bên kia cũng đang tuân thủ.

Và đây là một công việc lâu dài. Tôi đã nói điều này với người Trung Quốc. Hãy lấy ví dụ về biên giới Hoa Nam [Biển Đông]. Nếu chúng ta không có một cách tiếp cận đưa vào nguyên tắc ở biên giới Hoa Nam để sao cho chúng ta nhìn vào luật quốc tế và luật đưa vào thế giới và giới quy định

tranh chấp bng nhng c ch hoc đã đ c xác lp ch c ch n hoc c n thi t phi đ c t o ra, khi y chúng ta s nói gì khi chúng ta quy t đ nh chúng ta mu n đi qua Nam C c b i vì đó gi đây có th đi l i đ c do băng đã tan b t đi r i và ng i Nga nói "không đ c", "đó là c a chúng tôi" hoc m t vùng bi n nào đó khác mà ng i ta đang b t đ u tuyên b ch quy n bng vũ l c đi ng c l i nhng chu n m c qu c t ?

Và chuy n này không ch liên quan đ n b t k m t qu c gia duy nh t nào. Chuy n này có liên quan đ n vi c bng cách nào chúng ta có đ c m t b nguyên t c đ tuân th , đ t t c m i ng i đ u đ c h ng t i đa nhng k t qu tích c c t b nguyên t c đó.

P.A.T. dch t swampland.time.com

Dch gi g i tr c ti p cho BVN